

6.

Til Regering og Rigsdag!

Foreningen „Den fri Skole“ henvender sig herved til Regering og Rigsdag med ærbødigst Andragende om, at Lovgivningsmagten, naar den i indeværende Rigsdagssamling paa ny skal lovgive om den offentlige Skole og dens Lønningsforhold, da samtidig vil tage Statens Stilling til det private Skolevæsen under velvillig Overvejelse.

Under den voksende Konkurrence med den offentlige Skole ere Forholdene for den private efterhaanden blevne ganske uholdbare. Den er af økonomiske Grunde faktisk ude af Stand til at løse sin pædagogiske Opgave fyldestgørende. Under de voksende Krav til Skolens hele Virkemaade og de stigende Udgifter paa alle Omraader kan den hverken skaffe sig eller fastholde et tilstrækkeligt uddannet Lærerpersonele, fordi den ikke kan lønne det paa blot nogenlunde forsvarlig Maade. Forholdene ville blive endnu vanskeligere i denne Henseende, dersom Lønningerne i i den offentlige Skole forbedres, uden at der samtidigt ydes et tilsvarende, betydeligt forøget Tilskud til de private Skoler.

Vi andrage derfor ærbødigst om, at de hidtil ydede Statstilskud til de forskellige Arter af Privatskoler maa blive betydeligt forhøjede, og at disse Tilskud gøres uafhængige af lokale Tilskud, der nu paa sine Steder nægtes, udelukkende fordi man vil befri de kommunale Skoler for Konkurrence.

Endvidere andrage vi om, at der ved Tilskuddenes Fordeling tages særligt Hensyn til:

1. at Forældre, som ønske deres Børn underviste i en anerkendt Privatskole, ikke af økonomiske Grunde skulle være forhindrede deri, og
2. at Skolerne, foruden at bestride Udgifterne til den almindelige Drift, Bygninger, Materiel osv., kunne blive i Stand til at yde deres Lærerpersonele lige saa gode Lønvilkaar som de, der gælde for den offentlige Skoles Lærere.

Medens Grundlovens § 85 forudsætter, at den offentlige Skole kun træder til som en Nødhjælp for de ubemidlede, har Forholdene udviklet sig saaledes, at Staten i stigende Grad have taget Ledelsen af alt Skolevæsen, det højere saavel som det saakaldte lavere, i sin Haand. Statens økonomiske Støtte til Fremme af almindelig Skoleoplysning er derved paa ganske ensidig Maade kommen fortrinsvis det offentlige Skolevæsen til gode, uagtet den private Skole løser ganske den samme Opgave for Staten. Der fremkommer herved det nuværende, som det forekommer os, uretfærdige Forhold, at Staten har økonomisk Fordel af, at et stort Antal Børn, hvis Undervisning ellers det offentlige maatte bekoste, modtager denne i private Skoler, der oprettholdes af Borgere, som uden at erholde nævneværdigt pekuniært Vederlag af det offentlige tillige gennem deres Skatter maa bidrage til den offentlige Skole.

Vi miskende ikke den Fremgang i den almindelige Folkeoplysning, der er naaet gennem Udviklingen af den offentlige Skole, ej heller det nidkære Arbejde, der i denne paa mange Maader øves. Ikke desto mindre er det vor Overbevisning, at som Vilkaarene for det aandelige Liv i vore Dage arter sig, kan den offentlige Skole, der ved Ansættelsen af Lærerne ikke mere kan tage Hensyn til Tro og Livsanskuelse, ikke undgaa at faa et stedse mere udpræget hedensk-humanistisk Præg, som Staten — uanset dets Værdi — ikke har Ret til at favorisere eller træde i Skranken for